

PROFESE **M**ETODIK

Marie Šedá, seda@svkos.cz

Pardubice, 2015

Moravskoslezská vědecká knihovna
v Ostravě je příspěvkovou organizací
zřízenou Moravskoslezským krajem

Příspěvková organizace
Moravskoslezského kraje

*Budoucnost není místo, kam jdeme, ale které
vytváříme.*

*Cesty nemají být nalezeny, ale vytvořeny,
a jejich vytváření mění tvůrce
i jejich cíl.*

John Schaar

OSNOVA

- metodika
- legislativa
- metodik
 - požadavky, popis pracovního místa
- praxe v ČR
 - co může pomoci

PROČ JE METODIKA DŮLEŽITÁ

- podpora profese
- posouzení a zlepšení podmínek a služeb knihovny
- firemní klima pro vzdělávání, pomoc při rozvoji znalostí
- spoluvytváření designu veřejného prostoru
- měření efektivity a účelnosti veřejných služeb
- zavádění inovací a standardů (např. benchmarking, ROI...)
- rozvoj řízení kvality
- ...
- **DOBŘÍ SLUŽBA**

PŮSOBENÍ

soulad
s platnou
legislativou,
metodickými
pokyny i
vnitřními
směnicemi

PODPORA

zavádění
nových
postupů,
produktů
a procesů

NÁVRHY

řešení vzniklých
případů dle
legislativních
a knihovních
požadavků

KONTROLA

udržování
postupů
v těchto
oblastech

LEGISLATIVA V ČESKÉ REPUBLICCE

- **Knihovní zákon – 257/2001 Sb.**
 - *§ 11, odst. 3 – krajská knihovna plní a koordinuje plnění regionálních funkcí vybraných základních knihoven v kraji*
- **Metodický pokyn MK k vymezení regionálních funkcí**
 - *Čl. 3, odst. 4 – poradenství, konzultace, vykonávání metodických návštěv v obsluhovaných knihovnách, hodnocení statistiky knihovnických činností za kraj...*

STANDARDY METODICKÉHO POKYNU

- poradenská, konzultační činnost, **metodické návštěvy**, plány a rozbor
- statistika knihovnických činností
- **vzdělávání** knihovníků
- tvorba výměnných fondů
- metodická **pomoc při revizi** a aktualizaci KF
- **nákup a zpracování** knihovnických fondů z prostředků provozovatele knihovny
- servis AKS

METODIK

- setkává se s různými typy prostředí, se širokým spektrem klientů
 - domovská knihovna
 - jiná knihovna v okruhu působnosti
 - ústřední knihovna (národní knihovna)
 - zřizovatelé knihoven
- využívá své znalosti, dovednosti ve prospěch vlastní organizace i na pomoc dalším knihovnám
- vytváří odborné zázemí pro knihovny
 - je poradcem i mentorem, pomáhá kolegům přijímat změny v oboru

- vytváří a udržuje vztahy založené na **důvěře**, vzájemném **respektu** a **spolupráci**
- má znalosti širší legislativy
- aktivně sleduje vývoj oborů a technologií
- svou práci staví na **sdílení informací**, rozvíjení znalostí a **příkladů dobré praxe**

POPIS PRACOVNÍHO MÍSTA

- požadované vzdělání
- platová třída
- zdravotní způsobilost
- měkké dovednosti
- pracovní náplň

POŽADOVANÉ VZDĚLÁNÍ

- **formální vzdělání**
 - minimálně střední knihovnická škola, rekvalifikační kurz
 - vysokoškolské knihovnické, příp. univerzitní jiného směru – Bc., Mgr., PhDr.
- **celoživotní vzdělávání** v mnoha oblastech
 - legislativa, metodika, literatura, trendy, jazyky, komunikační dovednosti, ICT...
- **samostudium**
 - četba a studium odborných publikací a periodik, účast na poradách, seminářích a konferencích, zapojení do elektronických konferencí, orientace v mimooborové legislativě, vývoj oboru i v zahraničí...

PLATOVÉ ZAŘAZENÍ

- dle Nařízení vlády č. 564/2001 Sb.
- dle katalogu prací
 - krajský metodik – platová třída **11**
 - regionální metodik – platová třída **10**
- **vzdělání + délka praxe + osobní ohodnocení**

ZDRAVOTNÍ ZPŮSOBILOST

- bez zvláštních nároků...

ALE

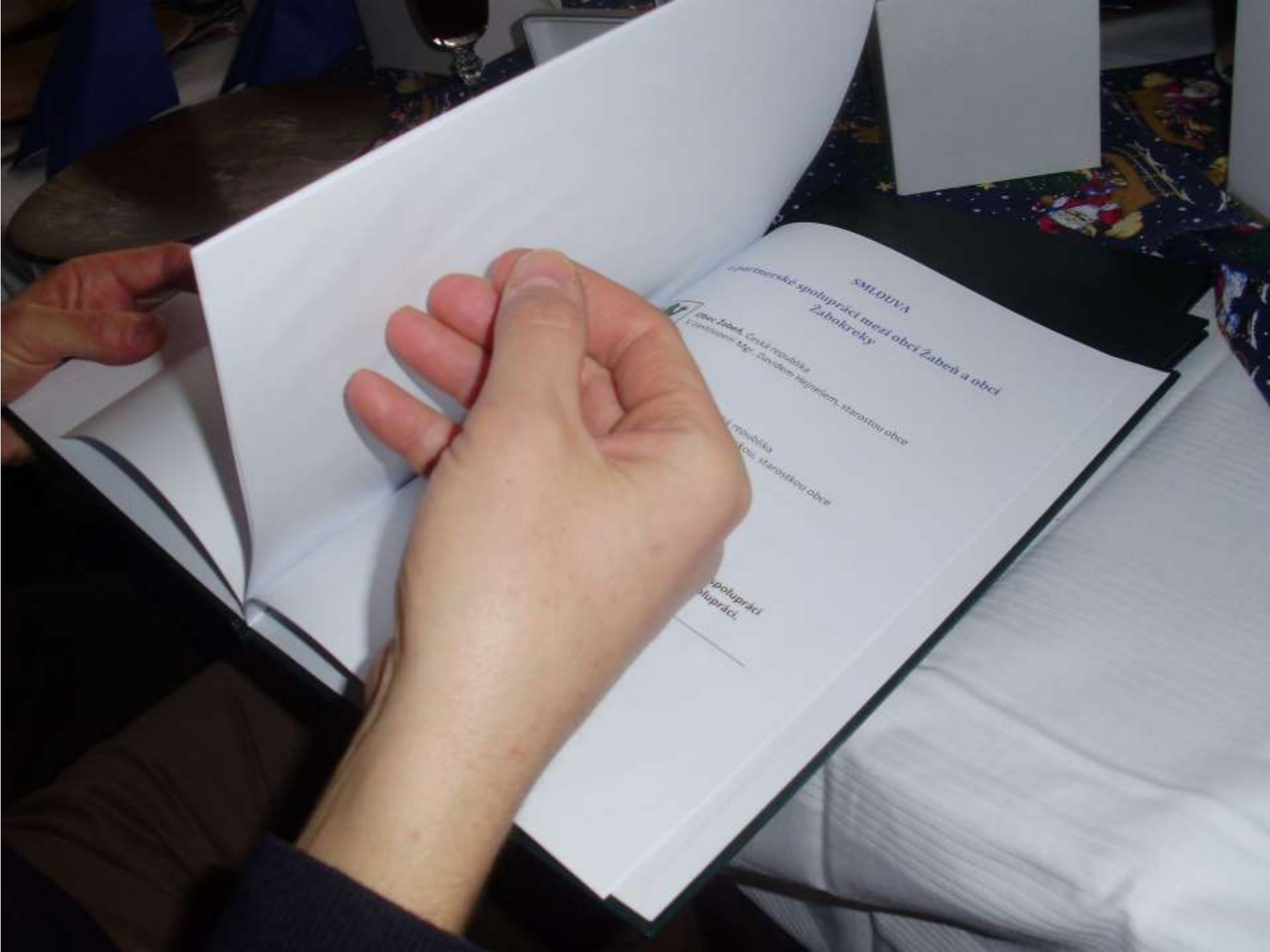
- psychická odolnost,
- schopnost vyrovnání se se stresem,
- umění nadhledu...

MĚKKÉ DOVEDNOSTI

- umění **komunikace**, empatie, řešení konfliktů a **vyjednávání**, schopnost přesvědčit lidi a prezentovat své znalosti
- adaptabilita, flexibilita
- **koncepční a strategické myšlení**, rozhodování v podmínkách nejistoty
- tvůrčí (kreativní) nebo týmové řešení problémů
- **strukturované myšlení** vedoucí k rozpoznání, pochopení a řešení problému
- **myšlení podle analogií** (učení a spojování znalostí z nejrůznějších oblastí do nových souvislostí)
- budování **týmu**, vytváření sociálních sítí

MĚKKÉ DOVEDNOSTI

- samostatnost, zvědavost, takt, diskrétnost, pohotovost
- vytrvalost, preciznost
- odpovědnost, spravedlnost, předvídavost, rozhodnost, iniciativa
- organizační schopnosti
- schopnost týmové spolupráce, ochota riskovat, **přijímat kritiku**
- **zvyšování kvalifikace**, ochota učit se novým věcem, osobní efektivita
- otevřenost, schopnost přijímat změny
- **etický přístup**
- hledání spojení i v jiných oblastech (VŠ, přeshraniční spolupráce...)

PRACOVNÍ NÁPLŇ

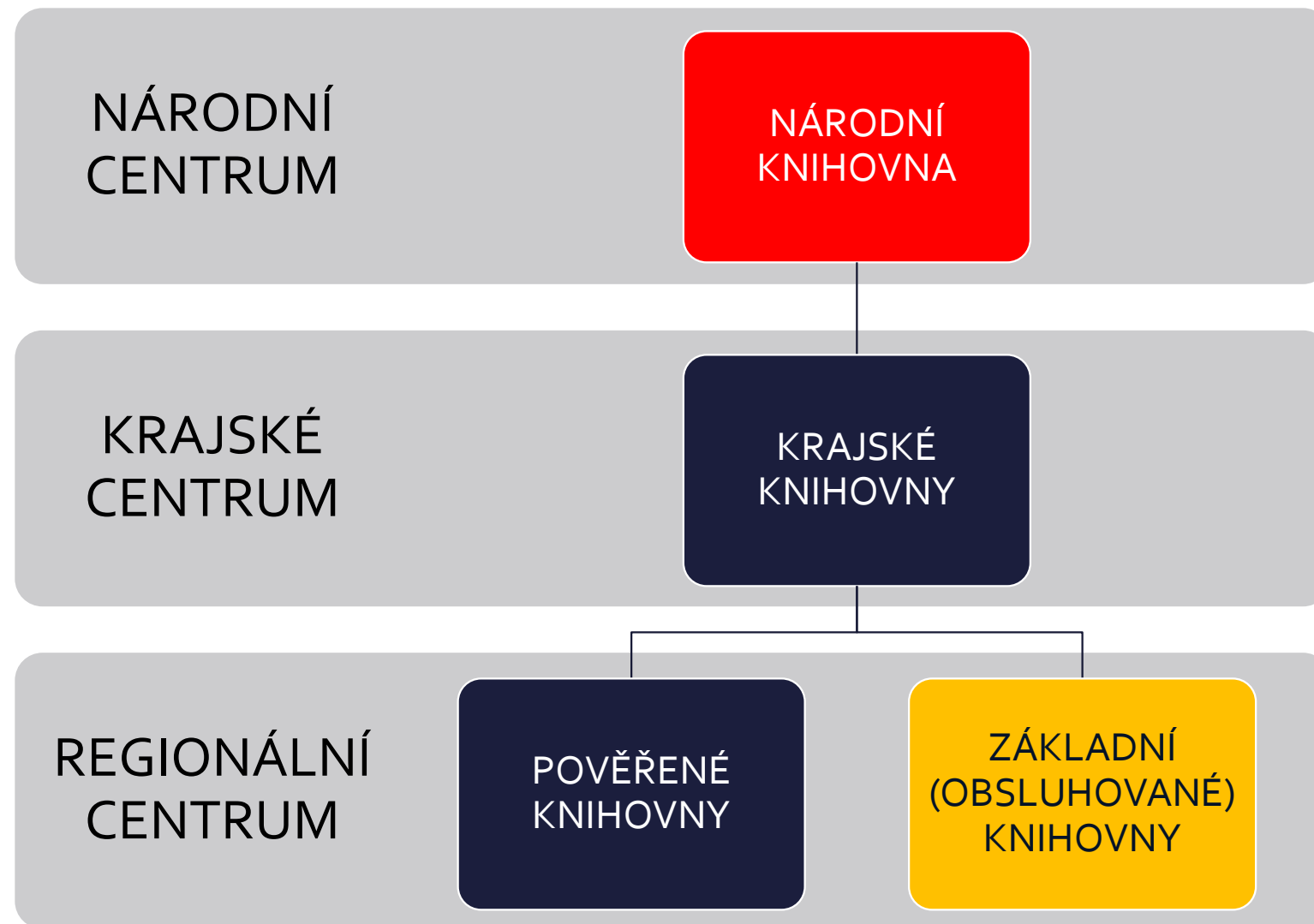
- provádění **analýz** knihovnických činností
- **koordinace** výkonů RF v knihovnách
- vykonávání **metodických návštěv** v knihovnách
- poradenská a konzultační činnost pro knihovny
- **spolupráce** s knihovnamí i se zřizovateli knihoven
- účast na poradách knihoven (**krajské** i celostátní)
- zpracovávání výročních zpráv
- **prezentace** výsledků knihoven
- vypracovávání **metodiky** odborných knihovnických činností
- **prezentace výsledků knihoven** na seminářích, konferencích, u zřizovatelů a provozovatelů knihoven...

PODMÍNKY

- přístup do knihoven (metodické návštěvy)
- přístup ke statistickým datům
- účast na poradách knihoven
- možnost pravidelně se vzdělávat, účastnit se konferencí, seminářů, lekcí, workshopů...

PRAXE V ČESKÉ REPUBLICCE

VZTAHY

KRAJSKÁ METODIKA

- V České republice je **14** krajů
- MSK je **třetí nejlidnatější kraj**
- MSVK koordinuje činnost **15** pověřených knihoven
- V MSK je celkem **269 knihoven se 141 pobočkami**

REGIONÁLNÍ METODIKA

- **15 knihoven** v kraji vykonává regionální funkce
- financování RF je z prostředků **Moravskoslezského kraje**
- ročně (2016) **15 500 tis. Kč**
- pověřené knihovny uzavírají smlouvu **s krajem, s MSVK a se zřizovateli knihoven**

KDO A CO?

PRÁVA A POVINNOSTI OBSLUHOVANÉ KNIHOVNY

- vést řádnou knihovnickou dokumentaci dle pokynů PK
- po skončení kalendářního roku předat roční výkaz o knihovnu **Kult (MK) 12-01**
- **přijmout návštěvu metodika** PK nebo KK, **respektovat jeho rady**
- zúčastňovat se **porad**, podle možností i vzdělávacích akcí
- pracovat s výměnnými soubory dle pokynů PK, **dodržovat povinnou publicitu**
- ...

POVINNOSTI PROVOZOVATELE

- umožnit pracovníkům knihovny **účast na poradách a vzdělávacích akcích**
- **respektovat** doporučení **metodika**
- spolupráce při řešení **personálních otázek**
- uhrazení nákladů na provoz knihovny
- umožnění **vstupu metodikům** do knihovny v souvislosti s výkonem regionálních funkcí
- půjčování knih jen registrovaným uživatelům
- uložení knih **v odpovídajícím prostředí**
- **vracení zapůjčených souborů** ve smluveném termínu...

MYSLÍME NA SPOLUPRÁCI

- s profesními sdruženími
- s kolegy, lektory, odbornými školami
- se zřizovateli a provozovateli knihoven
 - vyjednávat tak, aby **NE změnili na ANO**
 - aby o našich slovech začali **přemýšlet**
- **spolupráci chápat jako oboustrannou cestu**

Největší bariérou mezi lidmi je to, že spolu neumějí mluvit

RADA RADA?

- najděme si osobu, která má **zájem, pochopení, vhléd i vliv**
- jejím prostřednictvím zkusme navazovat **další vztahy**
- naučme se ustoupit, pokud není jiná možnost
- nezměníme všechno, ale zkusme **změnit alespoň část**, i to je cesta
- např. materiál vydaný MK, SMO, SPOV i způsob distribuce přímo na obec má větší váhu 😊

POZITIVA

- máme **stabilní financování**
- máme dobře fungující tým regionálních metodiků
- navazujeme **spolupráci** se zřizovateli a provozovateli
- pomáháme při rozvoji čtenářství, gramotnosti, vzdělávání
- podporujeme **projekty a oceňování knihoven**
- nasloucháme problémům a pomáháme je řešit
- jsme **kladně přijímanou službou**
- **metodik je rádce i pomocník**

Co NÁM POMÁHÁ

- Vesnice roku
- Program obnovy venkova
- Regionální operační program
- Svaz měst a obcí
- Spolek pro obnovu venkova
- **ALE HLAVNĚ**
- **SKIP** - Svaz knihovníků a informačních pracovníků
- **SDRUK** – Sdružení knihoven
- publikace distribuované přímo starostům obcí
 - Standard pro dobrou knihovnu,
 - Služby knihoven knihovnám...

- Lektor?
- Právník?
- Pedagog?
- Psycholog?
- Vyjednáváč?
- Kreativista?
- Legislativec?
- Organizátor?
- Nárazová zóna?
- **METODIK...**

Z hlediska životní pojistky je na tom nejlépe profese knihovník.

Jde o zcela bezrizikovou profesi, kde zcela absentuje manuální činnost.

Deník Metro (3.8.2015)

- **metodikem** se člověk nerodí, ale stává
- dobrý **mentor** dokáže více, než tisíce příruček
- metodik bez **praxe** je jako studna bez vody

PROFESE **M**ETODIK

PhDr. Marie Šedá

seda@svkos.cz

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, příspěvková
organizace

